

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 fnt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri oszlokok garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A delegációk.

Nagy nehézségek leküzdése után tehát mégis összeültek tanácskozni a közösségek tárgyalására rendelt bizottságok, a melyeket „delegációk” neve alatt recipiált a közfelfogás.

Sok mellékkörülmény van, a mi ez uttal különös érdeket kölcsönöz a delegationalis tanácskozásoknak. Nem utolsó ezek között az a tény, hogy az Ugron Gábor vezetése alatt álló politikai csoport ismét részt vesz a tanácskozásokban, a melyekben két tag által képviselteti magát. A politikai orthodoxia köpenyében burkolt machiavellizmus persze ezt az alkalmat is megragadja az Ugron Gábor és hívei diseredítülésére, a függetlenségi elvek ellen elkövetett árulásként tüntetve fel a delegációba való bevonulást.

Am ma már nem igen lehet czélt érni az ilyesmivel. A függetlenségi párt tulnyomó többségénél tért hódított az a részünkről még a tavasszal kifejtett meggyőződés, hogy a delegációban való részvétel kérdése nem képezhet elvi kérdést, hanem mint taktikai kérdés, a „módok és körülmények” tekintetbe vételével bírálandó el. Erre való tekintettel jogosult lehet az a nézet, a mely a delegációba való bevonulást idejét — a mint ezt Győry Elek hirdette, nem látja elérkezettnek, de csaknem kizártnak tekinthető az az eshetőség, a mely szerint a függetlenségi párt elvi szempontjából anathemával sujták azt — a ki az ellenőrzés jogát és kötelességét a közösségi bizottság tanácskozásaiban is igénybe venni akarja.

És különösen két szempont az, a melyből egy ilyen anathemának a jogosulatlansága szembetűnően constatálható. Egyik szempontot az a tény adja, hogy a nemzeti pártnak a kormánypártba történt beolvadása következtében a delegáció ellenzék nélkül állna. Igaz ugyan, hogy a néppárt, a mely belkormányzati kérdésekben, mint a kormány ellenzéke jelentkezik, a delegációkban is képviselve van, de nem lehet szem elől téveszteni azt a tényt, hogy közjogi kérdésekben a néppárt álláspontja még a kormánypárténál is sok tekintetben ridegebb. Ilyen körülmények között a nemzeti aspirációk még a legminimálisabb mértékben sem juthatnának képviselőhöz a delegációban, ha ugyan a függetlenségi párt egyik szárnycsapata el nem foglalná azt a helyet, a mely az ellenőrzés munkájára kötelezettet abban megilleti. Már

pedig nem hisszük, hogy lenne valaki, aki egészséges és örvendetes jelenségnek találná azt, hogy az ország legéletbevágóbb kérdései felett határozó testület és a szinte conventionalisá vált hyperloyalitas és opportunitás obligát szempontjai szerint kezelje azokat a kérdéseket, a melyek hazánkat ugyszólván exsistentiális alapjaiban érintik.

De ha nem reflektálnánk is erre a tekintetre, még akkor is volna egy szempont, a mely a függetlenségi ellenzéknek a delegációban való képviseltetését ha nem is megköveteli, de teljes mértékben indokoltá teszi. Értjük alatta a külpolitika szempontját. Mert minél inkább igazabb az a sokat hangzottatott állítás, hogy a monarchia u. n. sulypontja Magyarországra vándorol át, annál nagyobb szükségét képez, hogy Magyarország közvéleménye a külpolitikában ne tűnjék fel olyan szerencsétlen alakul, aki az osztrák diplomata hagyományos chablonait ugyszólván gépiesen követi.

Bíráljak ugyanis bármint véleményünket, mi cseppet sem tartjuk örvendetes dolognak, hogy Magyarország közvéleményében egyebek mellett a külpolitikai kérdések iránt tanusított érzék is aláhanyatlott. Mert ha nevetes dolog is lehetett a komolyabb diplomácia szempontjából az a sok jó és rossz viccz tárgyat képezett dolog, hogy egyes vidéki lapok tanácsokat adtak Bismarcknak a keleti kérdés megoldását illetőleg, ez sokkal kevésbé egészségtelen jelenség, mint az, hogy Közép-Európa legjelentékenyebb államának népe a hivatásszerűleg részben általa megoldandó külpolitikai kérdések nevezetes részével szemben csak a tudomásulvétel álláspontjára helyezkedik.

Az udvari politikának érdekében állhat ez a szerep, de annyi bizonyos, hogy a magyar nemzethez nem méltó az. És bizonyos az is, hogy az udvari politika és a nemzeti érdek soha sem jártak egy uton. Épen ezért nem is tudjuk pl. bizonyos megütőközés nélkül acceptálni a minden közjogi jogosultság nélkül trónbeszéd színvonalára emelkedő delegationalis királyi megnyitónak azt a kijelentését, hogy a transzvali háborúval szemben nekünk a leridegebb semlegesség lehet az egyedül jogosult álláspontunk.

Nem hozakodunk elő ezzel szemben a népszabadság és népjog ma már discreditaltnak tartott szempontjaival,

de egyszerűen felvetjük a kérdést, hogy vajjon a közgazdasági élet tekintetéből nincs-e a transzvali csataterén komolyan fenyegetett olyan érdekünk, a melynek megvédését igenis el kell várunk, meg kell követelnünk diplomatiántól?!

Az a körülmény, hogy a delegációban a közjogi ellenzék is képviseltet nyert, meg is adja arra a reményt, hogy ez a kérdés nem marad felfeletlenül.

Isten mentsen azonban attól, hogy akár ez a remény, akár bármi más elhallgattassa keblünkben azt az óhaját, a mely a delegatio korcsintézményeivel szemben ajkainkra csalja a „delendám essecenseo”-t. Am az is bizonyosnak látszik előttünk, hogy ennek az óhajnak megvalósultára sokkal többet tehetni odabenn, mint ide künn.

Dr.

Politikai hir.

Pártértekezlet. Az Ugron-párt Bartha Miklós elnökelete alatt értekezletet tartott, a melyen elhatározta, hogy az ujczvezetalek vonatkozó és beterjesztett törvényjavaslatokat nem fogadja el, s hogy a kvóta kérdésében a párt álláspontjának kifejtésével Polónyi Gézát bizza meg, aki ezenkívül a párt nevében határozati javaslatot is fog a képviselőház elé terjeszteni. Hir szerint a párt többi tagjai is felfognak szólni a kvóta felemelése ellen.

A kvóta.

Budapest, decz. 3.

A kvóta tárgyalása holnap veszi kezdetét a parlamentben.

A függetlenségi és 48-as párt Kossuth csoportjának intézőbizottsága külön is felhívta a párttagokat, hogy a hétfőn meginduló kvótatárgyalás alkalmából minél többen jelenjenek meg a Házban. A vita előreláthatólag már az első két napon éri el a tetőpontját. Az első napon Neményi előadón, Kossuth Ferenczen és gróf Zichy Jánoson kívül alig kerül más sor más szónokra, ellenben kedden valószínűleg Ugron Gábor és Széll Kálmán miniszterelnök is résztvesz a vitában. Jóllehet nagy arányú vitát szándékozik az ellenzék provokálni, vannak mégis számosan, a kik úgy vélik, hogy szombatig az általános vita véget ér és hogy a delegációkra való tekintetből a Ház még a hátralévő munkáját e hónap 16-ig elfogja intézni, úgy, hogy már akkor megkezdheti karácsonyi szünetét.

Az „Egyetértés” szerint, egy csomó

szabadelvű párti képviselő már régente megígérte választóinak, hogy minden kvótaemelés ellen fog szavazni, a volt nemzeti pártiak pedig tudvalevőleg késhegyig mentek eddigelé a kvótával szemben.

Ez a két csoport azt szeretné, ha a párt nem jelenené ki pártkérdésnek a kvóta megszavazását, hanem megengedné kinek-kinek, hogy szíve és kényszerűsége szerint ellene is szavazhasson. S ha ezt az engedelmet ki nem eszközölhetnék, legalább arra töreksszenek, hogy a párt az abszentálást nézze el nekik.

A párt többi tagja természetesen életre-halálra küzd e kívánságok ellen. Ugy fogják fel és méltán, hogy ez által minden ódium rájuk háramlanék. Ujjal mutatnának rájuk otthon a választók, mondván: „Ime, ezek megszavazták a kvótaemelést, a mikor módjukban lett volna az ellen szavazni, vagy legalább is megszökni a szavazás elől”.

A szó szoros értelmében életre-halálra folyik a küzdelem a két irányzat között, hogy pártkérdéssé tétessék-e a kvóta megszavazása, vagy nem. A kiket semmiféle erkölcsi kötelezettség nem terhel — a haza érdeke nem véteik erkölcsi kötelezettség számába — a kik tehát nem tudnak kifogást találni az elbukálásuk számára, azok fenn hirdetik a Lloyd-klub termeiben, hogy „a ki itt a husos fazék körül akar melegedni, az segítse a fát is vágni és hordani a tűzhelyhez.” Fennnek követelik ezek, hogy a kvóta megszavazása a legszigorubb módon pártkérdéssé tétessék.

Janku Ábrahám szobra.

Gy. Fehérvár, decz. 2.

Albini Titus Lívius 1894 áprilisban, az igazgatásról ismert „Joiu Popurului” lapban, mint szerkesztő hangzatos frázisok alatt, Magyarországon „Csebe” alsófehérmegyei községben „Janku Ábrahám” hírhedt 48—49-iki tribun részére emelendő szoborra adakozásra hívta fel az oláhokat.

Egyszersmind rögtön közölte azt is — hogy ezen emlékre gyűlt pénz őrzésével a nagy nemzeti román Comité, ötlet bízta meg. A történelem megamisításával lépre vezetett oláhok rövid pár hónap alatt körülbelül 4000 frtot adakoztak, a melyet Albini vitt át. Ezen gyűjtés nyilvánosan folyváu az említett oláh lapban hónapokon át, azt a magyar kormány megokolta és Perczel belügyminiszter 1895. márczius 15-én kelt 462. p. rendeletével special ezen ügyre vonatkozólag a gyűjtést megtöltotta s azt kihágásnak minősítve, az e célra begyűlt pénz elkobzását rendelte.

Albini jó késedelmesen 1895 juniushban majd ezután 2 éven át egész 1897 novem-ber haváig ismételt felhívott a pénz elszámolásra, úgy a nagyszabeni rendőrség,

pizskos posványviz van. Csak fölötté forró kanikulai hőség, ha kiszárítja egy-egy nyáron. Ez a víz a Maros tavaszi kiöntései alkalmával olyannyira megnő, hogy fölcsap egészen a bástyafal közepéig. Most, hogy ez a fal ily modernebb építmények alkatrésztvéve devalválódott, a víz egész kényelmesen elöntheti kastélyt, évről-évre hozzájárul a pusztításhoz.

Bizony-bizony nagyon szomorú dolog, hogy ilyen történeti műemlék, számba menő épület így pusztuljon el szemlátomást napról-napra s az a hely, melyhez hazai történetünknek egy jelentős darabja fűződik, a pizskosnak, dudvának legyen tanyája.

Hiszen Olaszországban egy történeti nevezetességű csupasz fal kedveért napijára földet tessznek meg, pedig hát ott se szeri, se száma az ilyeneknek, mig minálunk ezt a monumentális, gyönyörű épületet, a melyet hozzá még egy hirneves ember vére szentel meg, veszni engedik.

Az erdélyrészi napilapok már többször szóvá tették azt a lelkiismeretlen gazdálkodást, melyet a híres kormányzó-barát kastélyával folytat már évtizedek óta boldogboldogtalan. Már státusgyűlésen is szerepelt a pusztán maradt öreg kastély rohamos szétbomlásának ügye, de sem a napilapok föl-szólalásának, sem a státus-gyűlés határozatainak még nem láttuk semmi foganatját.

Pedig ugy tudjuk, hogy a státus-gyűlési határozatok a kastély restaurálásának szükségességét is kimondták.

Hiába minden! Kevesek manap a résztvevők s az öreg kastély teljes közönytől

mint a koncepai főszolgabíró által, de hasztalan, mindenféle frügyek s koholt nyugtákkal akarta igazolni, hogy a pénz meg van, azt azonban előadni nem tudta.

Erre azután Alsófehérmegye alispánja bűnvádi feljelentést tett a gyulafehérvári ügyészségnek, mire Albini elfogatott s vizsgálati fogságba helyeztetett egész 1898. decemberig, mig a bonyolult vizsgálat befejezve nem lett.

1898. decemberben szabadon lett bocsátva. Ezen bűnvizsgálatot, melyet Csiki László jelenlegi debreczeni főügyész helyettes, fáradságot nem ismerős páratlan szorgalommal és eréllyel folytatott, — az oláh tulzók mindig úgy tüntették fel, mintha politikai üldöz és fogoragná fenn, holott közönséges sikkasztásról volt szó.

Ebben az ügyben tartott a gyulafehérvári törvényszék november 30 és december 1-én tárgyalást.

Elnök: Korbuly Ignác, szavazó bírák: Bartha és Atzél Béla törvényszéki bírák, jegyzők: Péterffy és Adorján voltak. Védő: dr. Pap aradi ügyvéd volt. A vádhatóságot gr. Lázár Miklós képviselte.

Tanuk: a „Tribuna” emberei, dr. Daian ügyvéd, Tordosan Viktor, Motza János lelkész, Moldován Szilveszter voltak.

A tárgyalás rendjén vádlott Albini, ismételve vizsgálati vallomárait a lehíhetetlenebb védekezésekkel állott elő: azt állította, hogy a pénzt még 94 decemberben, 95 februárban külön futárokkal küldötte, kebelhárítja a Romániába szökött Slaviczinek, 500 frtot pedig személyesen vitt ki 1895 szeptemberben neki.

Nyugtát azonban sem töle, sem a futároktól nem kért s hivatkozik arra, hogy a 4000 frt 1897. december 24-én Slaviczi által a román nemzeti banknál Bukarestben le lett téve, s azt a nevezett bank 1899. évben az aradi „Viktoria” bankhoz át is küldötte, s így a pénz meg van.

Korbuly Ignác a nagy bünper minden adatainak teljes szakavatott ismerésével tartotta egyenként elő, vádlottunk, hogy mind ezen felhozott állításai és bizonyítékai koholtak s csak az igazságszolgáltatás félrevezetését célozták. Egyenként tartotta elő, hogy minden azt bizonyítja, hogy a pénzt csak akkor tették össze Bukarestben a tulzók, midőn már vádlottat a bíróság már a vizsgálati fogságba helyezte.

Ezután egyenként vonultak fel a nevezett tanuk, kik mindegyike határozottan hangsúlyozta, hogy magyarul tud, de csak románul fog beszélni.

Gróf Lázár Miklós közzaváló tiltakozik ily kijelentés után, hogy a magyar állam nyelve ellen tüntető tanuk oláh nyelven hallgattassanak ki.

Elnök kivételesen, nem mintha joguk volna, az ügy érdekében megengedi, hogy oláh nyelven feleljenek.

Különben a tanuk mindazt igazolták, — daczára annak, hogy vádlottal ugyanazon szerkesztőségben dolgoztak s annak idején vele jó viszonyban voltak — hogy vádlott nekik semmi említését nem tett arról, hogy a „Janku”-alapot Slaviczinek Romániába vitte,

kisérve, senkitől észre nem véve dől sirjába... És ide s tova újra megfoggy egygyel ama történelmi nevezetességű helyek száma, a melyekre büszke föllángolással tekint a magyar s a hova illethet szívvél jár el haza és szabadságszeretetet tanulni! . . .

Pakots József.

Lauri.

A Hilary szerzőjétől.

Fordította: Amica.

VI.

(Folytatás.)

(12)

— De igen, de igen, — én kívánom! — kiáltá. Oh, ha az nem volna bűn, nem volna gonoszság, rögtön a vízbe ugranám! — Oh, Sir Gordon, a férjem azt mondja, hogy ön a határszéli lovagokhoz hasonlít és oly hü és igaz, mint az aczé! Mondja meg nekem, hogy éljem át az életemet?

— Az Eg mindenkinék megadja a szükséges erőt hozzá, — mondám biztató hangon.

— De az én napjaim borzasztók és nincs erőm hozzá. Felek a tengeről. Nem tehetek róla. Az egyedüli vigasztalásom az a gondolat volt, hogy egy bizonyos idő múlva ez az utazás bevégződik és hogy akkor ismét a száraz földön leszek; de ha ezt az utazást egy másik követi és azt ismét egy másik és ismét másik, mit fogok akkor tenni? Hogy tudom azt elviselni? Hogy tudom keresztül élni?

Az évek során nézek keresztül és nem látva a végét, — félelem, borzalom, irtózat az egész — nem látok megnyugvást a földön, melyet szíven szeret, — csak halálos rémületet és gyötrelmet a tengeren. Hogy

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899 Deczember 3.

Egy kastély pusztulása.

Alvincznek, ennek a hátmögötti, bájos erdélyi falu-városának van egy nevezetessége. Volna talán több is, de ez az egy nevezetesség az, a melyre nem büszkék az alvincziek. Pedig a többi mindmegannyi jelentéktlenebb ennél. Hanem az emberek sokszor érthetetlenek. Akkor vágják ki a mellüket, mikor éppen nincs okuk rá s a gallérjukba huzzák a nyakukat, ha büszkélkedniök lehetne.

Lám, ott van az alvinczi gyönyörű Martinuzzi-kastély. A Marosnak füzes partján, százados jegenyék között magaslik fel komor, fenséges homlokával, a melyen mintha ott borongana rég letűnt, enyészetbe ment századoknak visszatérő fuvalma.

Közel négy század merült el az idő oceánjában, a mióta Martinuzzi György, a híres kályhafűtő barát azon a bizonyos szomorú éjjelen elszállott oda, a hol bizonyára már nem győtrik tovább államférfiúi gondok, német és török intrikák.

Közel négy század ennek s az a földi hajlék, amely utoljára fogadta be a nagy embert, mint élő, romjaiban bár ott magaslik a Marosparti füzes közepén csupasz, megromgált falaival, mint szomorú, de fenséges emléke annak a szomorú, de dicsőséges kornak.

Mert bizony rom már a négyszázados kastély. Nem olyan rom, a melyen az idő

végzi a maga romboló művészetét, hanem olyan épületroncs, a melyen mintha erőszakos kezek nyomait látnók.

Hiszen jól emlékszem, alig másfél évtizeddel ezelőtt, mikor magam is végigkiboroltam az öreg kastély pókhálós termeit, még részeiben is annyira ép volt, hogy lakható szobák voltak benne. Emlékszem, hogy Ur-napi körmenetek alkalmával a processzió a kastély kápolnájába is elballagott és bizony-bizony ez a kápolna épen nem tette a dűledező hatását. Vörös bársonyhuzatu, kényelmes székek voltak benne s a falakon értékes olajfestésű képek. Hanem hol van mindez már ma? Hol? Sehó! Egy évtized végtére hosszú idő s azalatt sok minden megeshetik.

Lám, az öreg Martinuzzi kastély is csak pusztul, pusztul . . . Gyorsan, szinte szemléltomást omlik szét, mint a nagy beteg, ki perczről-perczre fogy s csak árnyéka lesz végtére önmagának.

A kápolna is eltűnt s az a szoba is, a melybe néhai Eötvös József bárót szállásolták be minisztersége idején átutaztában, csupa romhalmaz. Eötvös József báró igen érdeklődött a történelmi nevezetességű s még egész jókarban lévő épület iránt s olyasforma nyilatkozatokat tett, hogy hazafias kötelesség volna megővni az épületet az enyészettől. A minthogy ez a nyilatkozat meg is vagyon írva valamelyik statusgyűlés jegyzőkönyvében valószínűleg helyesléssel való tudomásvétel mellett.

A kastély a maga egészében is a pusztulás képét mutatja. Egy épületszárnny folytonosan omlik; a fedélszt, mely zsindeylből

van, az esőzéstől elkorhadt. Ugy mondják, hogy ez a fedél valamikor cserépből volt, de hát gondos kezek fölcserélték zsindeylvel. Sapienti pauca!

Az épület nyugati szárnyából már csak néhány csupasz, töredezett fal meredez az égnek; csupa rom mindenütt. A fölépcső, mely néhány év előtt még teljesen használatos állapotban volt, most úgy meg van rongálva, hogy előbb-utóbb a följárás az emeleti részekbe veszedelem nélkül nem fog megtörténhetni.

Két emeleti szobában pedig éppen akkor tépték fel a padozatot, mikor egy budapesti ismerősemet vittem a kastély meglekintésére. A mult nyárom történt. Az én budapesti ismerőseim gunyosan kacagott a szemembe. Azután állandóan szájalmas mosollyal kísérté magyarázataimat. Különböben megkérdeztek a deszkákat fölfeszítő oláhoktól, hogy mitől jó a munkájok s kérdésünkre azt a lakonikus feleletet nyertük, hogy hát: — A malom részére kel, márog la domnu! . . .

Az udvar keleti, észak-keleti részét hatalmas bástyafal fogta körül néhány év előtt. Most már ennek is csak a nyomait látjuk, mert hát ez a hatalmas mészkövek-ből épített íves fal meg a patak gátjának fölemelésére kellett, márog la domnu! És így tovább!

Ennek a bástyának a lebontása volt még a legveszedelmesebb merénylet, melyet az öreg kastély ellen intéztek, azon az oldalon tudniillik mely árok veszi körül a kastélyt, a melyben rendes körülmények között

sőt midőn megvált vádolt a lapról és a sajátban a „Tribuna“ lett gyanúsítva a pénz eliskasztásával s e miatt nyilatkozattételre hívták fel hírlapilag s ajánlott levélben, mit sem felelt. A tanukat az ügyész indítványára a törvényszék megeskette.

A védő figyelmezteti az elnököt, hogy kötelessége megengedni, hogy vádolt irások és jegyzetekből feljelen.

Ügyész tilakozik az ellen, hogy a védő az elnököt kötelességére figyelmeztesse, különben hozzájárul ahhoz, hogy a jegyzetek használatát vádoltoknak a törvényszék megengedje.

A törvényszék ezt megengedi.

De kisé, hogy a védő által hangsúlyozott vezetés jegyzetéből egy papírlapja sincs sem vádoltoknak, sem a védőknek.

Elnök előtarta, hogy vádolt kezéhez a tiltó rendelet után jóval, 1895. június-július havában is befojt kezéhez 158 frt, a gyulafehérvári postafelügyelő Polonyi által a vádhatározat hozatala után bemutatott kimutatás szerint.

Vádolt: tagadja, hogy az „Janku“ alap lett volna.

Ügyész: Miután a kimutatásban nincs ki tüntetve, mily czímen érkezett ezen pénz vádolt kearához, kéri nevezett posta felügyelőnek, mint tanúnak azonnali megidézését.

Védő: ellenzi, ezen denuncziás tanu megidézését.

Ügyész: tiltakozik az ellen, hogy a kötelességszerűleg eljáró köztisztviselő Polonyi denuncziásnak nevezessék s kéri a védőt e miatt rendre utasítani.

Elnök: a védőt rendre utasítja.

Hasonló tonusban folyik végtárgyalás a bizonyító eljárás befejezéséig. A második nap délelőtt az ügyész az elnök végindítványára előterjesztésére hívta fel.

Gróf Lázár Miklós közvadászó 2 órán át tartó beszédében hangsúlyozza, hogy vádolt és tulzó barátai mindenképp úgy akarják az ügyet feltüntetni, mintha vádolt politikai okokból tildözöttnek, holott közönséges sikkasztásról van szó, mely vádoltat martírriá nem teheri; a politikával csak annyi köze van az ügynek, hogy mint a gyűjtést betöltő miniszteri rendelet is szó szerint mondja, azon egyen kinek emlékére a gyűjtést s a vádolt által eliskasztott pénz gyűlt, oly egyen is volt, ki hazáját elárulta és az ártatlan családok meggyilkolásának és kirablásának oka volt, szóval haramia vezér volt. Ezután nagy halomban beszerzett számadások, számlák, könyvek alapján mutatja részletesen ki, hogy mily összeg folyt be vádolt kezéhez, a melyről elfogadhatóság számolni nem tudott. Rá mutat minden egyes a vádolt által felhívott látszólagos bizonyítékra, melyekkel az elszámolást akarja bizonyítani és annak teljesen hihetetlen és tarthatatlan voltát kimutatja. Utal arra, hogy a pénz, dacára hogy vádoltat úgy a rendőrség, mint a közigazgatási hatóságok ismételtlen felelősségre vonták, sehol sem volt meg két éven át, mindaddig míg vádoltat az ügyesség le nem tartoztatta, ekkor a bukaresti liga tagjai Bibicesku és Dimitrescu senátorok, a fogva levő vádoltokat elküldték a nyilatkozatát, hogy a pénz ime náluk van, nekik adta Slavić, a mi fényesen bizonyítja, hogy a pénz ellett sikkasztva s a liga tagjai siettek a pénzt előteremtés s azt dokumentálni, hogy az igazságszolgáltatást tévútra vezette, vádoltat megmentsék. Rámutat arra, hogy a bíróság ismételtlen, a kormány után Bibicesku és Dimitresku, Slavić eskü alát kérte kihallgatni; a román kormány magtagadta a kihallgatásokat, már pedig ha való lett volna nyilatkozatuk, épen nekik s vádoltoknak állott érdekben a kihallgatás. De még akkor is ha Slavićnak adta volna a pénzt át, meg van a sikkasztás, mert annak csak őrszavát volt megbizva és csak arra jogosítottnak adhatta a pénzt, már pedig Slavić egy megszökött, magyar állam-

polgárságát el is vesztett ember volt s így ahhoz a pénzhez semmi köze nem volt már annál kevésbé, mivel Magyarországon gyűlt, Magyarországon emelendő szoborra befojt pénzt egy külföldi, őrizni, kezelni, semmi szin alatt jogosítva nem lehetett.

De különben is miniszteri rendelettel a pénz elkobzása kimondatván, a felett rendelkezni csak a közhatalos, alispán volt jogosítva, s így elvonván azt attól, a ki felett egyedül rendelkezhetett, a sikkasztást elkövette. *Miután ezek szerint teljesen lehetetlennek tartja, hogy valaki vádolt tényében a sikkasztást ne lássa, kéri ezen büntetben bűnösnek kimondani s a fennforgó súlyosító körülmények mellett 5 évi börtön büntetés maximumát lehetőleg megközelíteni.*

Egyszersmind kéri, hogy a liga által, illetve a bukaresti román nemzeti bank által megtérített, 4700 frtot alsófehérmegye alispánjának kiadni, az aradi „Viktoria“ román-bank itéletileg kötelezettség.

A védő hosszan fejtegeti, hogy minden, a mit vádolt mond igaz, minden kohlottnak állított nyilatkozat és nyugta valódi, vádoltat dicséret illeti, hogy oly feltett módon őrizte a Janku alapot a kormány elkobzása ellen; nemes és hazafias tette volt ez vádoltnak, hogy a reabizott pénzt kinem adta a hatóságoknak.

Egy szóval vádolt nem sikkasztott. *Janku pedig, a mint a történelem mutatja, nagy és nemes jellem volt, a ki 48-49-ben mint hős szerepelt magas rőptű nagy eszméi Széchenyi Istvánnal teszik egyformává, mind kettőt ezen nagy, de megem valósíthatott eszmék tették örülte, mind ezt megtanulhatná a közvadászó a történelemből. Még hosszan dicsőíti Jankut, de az elnök figyelmezteti, hogy ezt tovább nem enged, annál kevésbé, mert az ügygel nem is függ össze. Védő aztán: Gyanúsítja még a közvadászót vádolt elleni ellenszennel s azzal, hogy csupán politikából tildözi vádoltat. Kéri felmentését, most ismételtlen hangsúlyozza, hogy vádolt dicséretét és nem elítélését érdemel.*

Közvadászó: hosszasan felve, a védőnek kijelenti, hogy ezen ügyben politika nem szerepel, senkitől semmi nemű utasítást nem kapott, hanem saját meggyőződését követte s nem fogja soha engedni, hogy hasonló ügyből, közönséges sikkasztásból, politikai bűnpört csináljanak az igazság elferdítésére. Ep azért Janku nagy dicséreteire nem is felel, csak csodálkozik, hogy valaki képes legyen Jankut, Szécsenyivel összehasonlítani. Ez az igazság elleni merénylet. A saját történelmet pedig ne ajánlja neki, mert a történelmet soha se fogja a dákóromány történelemből megtanulni.

Erre a törvényszék visszavonulva 2 órai tanácskozás után este 7 órakor hirdette ki az ítéletet.

Az ítélet kihirdetését, a nagy számban összegyűlt románok, jogászok és más hallgatóság feszült figyelemmel várta, a bűnösség kimondása felett senki — talán még a románok sem — kételkedtek, csak arra voltak kíváncsiak, hogy vádolt hány évi börtönt fog kapni.

Annál nagyobb volt a esodálkozás s majdnem hihetetlenül hangzott, midőn azon ítélet hirdettetett ki, hogy **vádolt a sikkasztás alól felmentetik és csupán a tilos gyűjtés miatt ítéltetik 15 napi elzárás és 100 frt pénzbüntetésre**, a mely az ezelőtt egy évvel eltöltött vizsgálati fogás által kiállott és lefizetettnek mondatott ki, a 4700 frt elkoboztatott.

De vérszemet is kapott vádolt is erre s kijelentette: hogy *felelőbb, dacára annak, hogy semmit sem kell ülnie, és semmit sem kell fizetnie*; úgy látszik azt várja, hogy a bíróság még jutalmat adjon neki.

Gróf Lázár felelőbezté jelentve, az ítélet ítélet sürgős kiadását, mert azt írásban is meg akarja indokolni.

Ezen ítélet annál csodálatra méltóbb, mivel a tényállás, mit sem változott, sőt a

tanuk vallomása még jobban megerősítette a vádat, mint a vizsgálat rendjén. Már pedig úgy az I-od, mind II-od bíróság egy évi vizsgálati fogásban tartással, helyezte egyhangulag vád alá Albin.

Középiskolai tanárok gyűlése.

Kolozsvár, decz. 4.

Az orsz. középiskolai tanáregyesület kolozsvári köre f. hó 2-án tartotta idei harmadik felolvasó közgyűlését a k. kath. főgimnázium disztermében dr. Márki Sándor elnöklete alatt. Jelen voltak: dr. Mártonfi Lajos, Dömötör János, Karsai Ödön, Finta Ferenc és Domokos Károly szamosújvári tanárokon kívül Kiss Sándor, Boros Sándor, dr. Sárkány Lajos, dr. Lóky Béla, Hiedgh Mihály, Balogh Károly, Kovács Béla, dr. Vercs Vilmos, Szukup János, dr. Nagy Károly, Cs. Pap József, Gálfi Lőrincz, dr. Nyiredi Géza, Perédi József, Holló Károly, Novotny Endra, Bournász János, Balázs Czirái, dr. Török István, dr. Versényi György, Kovács János, Kovács Dezső, dr. Gál Kelemen, László Gyula, s Felméri Albert jegyző.

Miután az elnök szíves barátsággal üdvözölte a szamosújvári kollegákat, Kiss Sándor keresk. akad. igazgató szabad előadásban ismertette az ungvári körnek azon indítványát, hogy a tan- és beiratási díjak számlakábol a tanárok fiai részére ösztöndíj-alap létesíttessék; a tanárok fiait a Tanítóok Házában lakást kapjanak, leányaik pedig a nőképző-intézetek internátusaiba főlvetessenek, végül, hogy részben az orsz. tanári segély-alap javára az egyes iskoláknál évenként hangversenyek rendeztessenek. Előadó részletesen tárgyalta az indítvány egyes pontjait s érdekes és beható fejtegetése végeztével előadta az ügyben ellenindítványát, melyet a közgyűlés egyhangulag el is fogadott; e szerint a gyűlés kimondta, hogy nagyon kívánatos a középiskolai tanárainak rendkívüli tagokként a 20 koronás részletjegy megváltásával belépni az országos Eötvös-alapba, mert azon egyesület és csekély díjért nemcsak lehetővé teszi a tanárok fiainak bevételeit, hanem összes alapítványainak egyharmadát kész e célra külön kifizetelni is. Ohajandó, hogy az erdélyi tanároknál nagyobb számban lépjenek be az egyesületbe, hogy fiaik akár a budapesti; akár a közlelebről fölépitendő Tanító Házába főlvehetők legyenek. Hogy pedig az orsz. tanár egyesület segély alapja eddigi szűkörről hatása, támogatása általánosabb, eredményesebb lehessen, erre nézve a kör oklevélről szükségesnek tartja, hogy a segély-alaphoz minden egyesületi tag évenként 2 koronával járuljon.

A közgyűlés elhatározta, hogy az elfogadott indítványt kinyomtatja s tárgyalás és hozzájárulás ezéjából úgy az anyaezseleteknek, mint a köröknek megküldi.

Dömötör János, melött az eperjesi körnek a tanárok anyagi helyzetének javítása tárgyában megküldött indítványát kellőképpen méltatva, bevezetésként előadja a kérdés történelmi fejlődését s különösen azon küzdelmeket, melyet a tanárság az ügyben az 1893 évi IV. törv. czikk megalkotása idejében s azóta, különösen a szamosújvári a többi kör között legújabbban is kifejtje. A tanárok sérelmeit, mellőzést, előléptetési kellemetlenségeit, a méltánytalanságot, stb., ügyszerezzel és lelkesedéssel fejtegetvén s megvilágosítván, a középiskolai tanárok felének a VIII. felének a IX. fiz. osztályba már 1900-tól kezdve leendő beosztását, az öltödéses pótléknak 200 frtra emelését, végül pedig az állami tanárok azon sérelmét adja elő, mely őket a segélyezett felekezeti intézetek átvett tanárainak időközben a rangjukba való becsusztatásával éri.

Az eperjesi kör indítványával ellentétben Dömötör J. indítványa fogadtatott el, úgy őt mint dr. Török István közp. vál. ta-

got megbizza, hogy a decz. 8-9-án tartandó budapesti közgyűlésen e tárgyban a kör indítványát támogassák, valamint tegyenek lépést arra nézve, hogy a felekezeti tanárok részére az anyaezselet eszközöljön ki méréseket vasuti jegyeket.

Végül Magyar Endre igazgató és László Gyula tanár az egyesületbe új tagokkal léleptek. A közgyűlést este kedélyes társasvacsora követett a Központi szállóban.

F.

Egyleti élet.

Szamosújvárt az iparosok új olvasóegyletet alakítottak. Az alapszabályokat a belügyminiszterium jóváhagyta és már az első közgyűlést is megartották. E közgyűlésen választották meg a tisztviselőket is. Elnök Esztégár Gergely áll. főgymn. tanár, alelnök Kopár Kristóf, jegyző idb. Papp József, pénztáros Kádas Ferdinánd, könyvtáros László Gyula, gazda Bangart Gyula lett. Választmányi tagoknak megválasztották: Ábrahám Zachárt, Arnold Ferenczet, Banda Illést, Basa Jánost, Betegh Zachárt, Demeter Dezsőt, Esztégár Antalt, Florián Jakabot, Gehárd Károlyt, Gönczy Mihályt, Kolozsvári Árpádot, Máthé Jánost, Násztur Gerőt, Orosz Jánost, Sipos Gézát, Szász Lajost, Tarisnyás Jánost, Tanké Alajost, Todorán Endrét, Voith Gergelyt. Az egylet tagjainak száma eddig: 159.

Meghívó. A kolozsvári hölgyek házbéregelőz föller-egylete 1899. deczember hó 5-én, kedden délután 6 órakor, Albach Gézáné lakásán választmányi ülést tart, melyre a t. választmányi tagokat tisztelettel meghívja. Albach Gézáné, elnök. Hadházi Sándor titkár.

Felolvasás. Az „Erdélyi Múzeum-Egylet“ Orvostermészettudományi szakosztálya Természettudományi szakülését 1899. deczember 7-én (csütörtökön) d. u. 5 órakor tartja meg a természetstani intézetben (Beltorda-utca egyetemi épület). Felolvasnak: 1. Dr. Farkas Gyula. 2. Dr. Schlessinger Lajos. 3. Dr. Richter Aladár. 4. Gözl István ifj. Ülésein a szakosztály az előadások iránt érdeklődő vendégeket is szívesen lát. Dr. Apáthy István szakosztályi elnök. Dr. Nyiredy Géza szakosztályi titkár.

A kolozsvári mentő egylet kedden délután a mentő egylet helyiségeiben Haller Károly elnöklet alatt gyűlést tart. A gyűlésen beszámolnak a fővárosban tartott orsz. mentő kongresszus eredményével és egyéb egyleti ügyet intéznek el.

Interpelláció.

Azt hisszük Kolozsvár sz. k. város főispánja gr. Beldi Ákos hivattat az összekötöttest, az önkormányzó testület — s a város nagy közönsége és a kormány között létesíteni s fenntartani.

Mig egyfelől ő felelős és vigyáz, hogy a törvény és szabályok rendeletei mindenben megtartassanak s érvényesíttessenek, másfelől ő hivattat első helyen képviselni a város és polgárai jól felfogott érdekeit, s azt érvényesíteni is a kormányánál.

Az egyetemi központi épület építési vállalatának serelemes elődöntésénél, tájékozunk kell magunkat, hogy városunk főispánja, hogy fogta fel és hogyan képviselte iparosaink érdekeit.

Felkérjük és reméljük nyilatkozni fog főispánunk, hogy ő e kérdésben mily állásponton volt, Reményik Károlyt ajánlotta-e városi iparosainkkal; avagy Hausmann S.-ot Smiel Dáviddal?

Több iparos.

MINDENFÉLE

Kolozsvár, deczember 4.

Deczember 1-től új előfizetést nyitottunk lapunkra és tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek előfizetése lejárt, meöltözassanak a megújítás iránt ideje korán intézkedni, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjen.

Hadügyi budgett.

Össze üle újból

A delegáció;

Meg lesz hát szavazva

Temérdek millió!

Alkotmányos aeránk

Mióta kezdődött,

A hadügyi budgett

Meg négysszereződött...

Hejh, e moloch gyomra,

E szörnyű szerkezet,

Már betevőnkre is

Reája éhezett!...

S oda adjuk végső

Falatunk is neki,

Ha háborus hírral

A hont ijesztgeti...

S mit kapunk, hogy oda

Adjuk mindenünket?

Azt, hogy Ausztria

Megszállta tart minket!...

Oh, mert nincs e honnak,

Csak két ellensége; —

Szövetséges társa,

S a fegyveres Béke!

Krónikás.

— **Párisi kiállítás.** Miután a jövő évben megnyitó párisi világkiállításra a jelenlétezőek határideje letelt, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara közzé teszi, hogy a kamara területéről a hivatali utján felterjesztett következő iparosok bejelentései lettek elfogadva:

Ifj. Warga és Babos, papírelmezgyár Kolozsvár. Hoinrich J. és társa, szappangyár Kolozsvár. Fekete Sándor műlakatos Kolozsvár. Ifj. Knauer József műlakatos Kolozsvár. Fischer Vilmos porcellánfestő Kolozsvár. Hubay Károly keztűs Kolozsvár. Kottay János szabó Kolozsvár. Hevesy József műasztalos Kolozsvár. Lengyel Károly cipész Kolozsvár. Matusek József cipész Kolozsvár. Csizmadia ipartársulat Kolozsvár. Deák Sándor cipész B.-Hunyad. Magyar Gusztáv szőcs B.-Hunyad. Farkas Gizella varottas B.-Hunyad. Tordai József fekefűtő B.-Hunyad.

— **Az Egyetemi Kör matinéje.**

Tegnap délelőtt tartotta meg az Egyetemi Kör a lapokban hirdett matinéjét a városi vígadóban, melyen nem tulságosan nagy, de intelligens közönség vett részt. A notabilitások közül ott láttuk Beldi Ákos gr. főispánt, Szecskács Géza polgármestert és Falkovits altábornagyot. Jellemző, hogy a jogi tanárok közül senkit sem láthattunk ott. ellenben a bölcsészeti kar tanári kara annál nagyobb számmal volt jelen. A műsornak minden egyes pontja igen fényesen sikerült. Az Egyetemi Dalegyet két ponton szerepelt, megnyitótul kurucz dalokat, záradékl pedig nép dalokat adott elő A Dalegyet kitűnő erőkkél rendelkezik s a darabok gondos betanítása Sepródi János énekezők buzgalmát dicséri. Szecskács Lajos doktor, tudós egyetemi tanár felolvasását a régi erdélyi lakadalmakról állandó derűtlenség között hallgatta a közönség. Retteggy Margit kisasszony Moszkovskij „Valcer“-jét ritka zenei tudással és briliáns technikával játszta zongorán. A közönség viharos tppsal jutalmazta meg a kisasszonyt művészi játékáért. *Láng Béla* jh. Vörösmarty „Vén cigány“ című költeményét szavaltta erős drámai hangszínezéssel. Dancala „Simphoniá“-ját Stenzel Gyula jh. (I. heg.) *Bolthres* Waldemar jh. (II. heg.) és *Mockavess* János bh. (zong.) adták elő kellő precizitással. *Antalfy* Endre bh., a tehetséges poéta néhány sikerült költeményt olvasott fel, melyek szívbeli fakadtak és szívhez szöllottak. Végül *Udvardi* (Urbanetz) Emilia k. a. énekelt egy áriát Oberonból Müller Viktor zongora kísérete mellett. A kisasszony a multkori és mostani szereplésével teljesen meghódította a közönséget. A kritika leteszi fegyverét, a bíráló egyszerű tudósítónak lesz, a ki elmondja, hogy Udvardi k. a. ritka kolatorat énekesnő, ki méltán szerez Kolozvárnak dicséretet művészetével. Ha meg megemlítjük, hogy a gondos rendezőség a szereplő kisasszonyokat díszes virágscokorral lepte meg, a sikerült matinééről beszámoltunk.

— **Hídeg volt.** Tegnap az egyetemi kör matinéje alkalmával annyira hídeg volt a városi vígadóban, hogy többen a matné vége előtt haza mentek, s mások kénytelenek voltak nagy kabátjaikat felvenni. Egész jókárutalag figyelemztetik azokat a kiket illet, hogy mások gondoskodjanak a teremnek kellőképpen való kifűtéséről, hogy ne legyen kénytelen a közönség a különben élvezetes matinérol haza távozni.

— **Vidéki bank-direktorok Budapestén.** Közlelebről egyik táviratunk közölte, hogy Bartha Gergelyt, a kolozsvári keresk. bank czégjegyzőjét és főtisztviselőjét, Bartha Miklós orsz. képviselő testvér öcsét meghívják a Magyar orsz. közp. t. karaképintárhoz egy előkelő állás betöltésére. Ez ügyről most a „Budapesti Hírlap“ a következőket írja:

Az orsz. magyar központi takarékpénztárnáj a Grötschel Imre halálával megüresedett igazgatói állás meg mindíg betöltetlen. Azt beszélük, hogy ez állás betöltése legközelebbre várható és pedig úgy, hogy Bujánovics Sándor, a ki ideiglenesen vezeti az intézet ügyeit, eddigi ellenkezése dacára végleg el fogja fogadni a vezérigazgatói állást s mellé Kolozsvárról hoznak, egy új direktort, Bartha Gergelyt. A bankgyesület elnöksége is meg mindíg türepedésben van. Pedig arra volna is egynehány reflektáns. Az állás betöltése egyelőre nem is valószínű, de a sok pályázó közül ez idő szerint csak Perczel házelnököt veszik komolyan.

Még egy új direktori állás is vár betöltésre. Ez a gazdák új biztosítási szövetkezetének az igazgatói állása. A szövetkezet még nem alakult meg, de már élénken tárgyal a direktorjelöltekkel. Azt hallom, hogy az Első Magyar aradi ügyvivőjét, Lendvayt szemelték ki ez állásra, de egy másik jelölttel is folytatódna tárgyalások, a ki ez idő szerint nem is biztosítási ember.

— **Kántor választás.** A kolozsvári r. kath. egyházközség képviselőtestülete tegnap délelőtt tartott közgyűlésen választotta meg a Bőjtbe Máte elhalálózása következtében megüresedett helyre az első kántort. A közgyűlést, — mely igen népes volt — *Bíró* Béla apátplébános, mint elnök nyitotta meg, érdekesen fejtegetve azt a viszonyt, melyben kántor a papság és a hívekkel áll, kimutatva, hogy milyen fontos hivatást teljesít a kántor az egyházban és a hívek családi életében, s felhívja a közgyűlést, hogy e viszonyra tekintettel jól válassza meg az emberét. Felolvasatott a választmányi többség felvett jegyzőkönyv, melyből kitűnik, hogy ez állásra hármán pályáztak és pedig Pap Márton és sztergomi székesegyház

fogom azt elviselni? Milyen élet lesz ez az enyém?

Mindent elköttem, hogy vigasztaljam. Azt mondtam, hogy talán, midőn a férje jól megérti a felelőmet, hajandó lesz a következő utjára nála nélkül indulni.

Mas egyrébe vonatkozólag nem beszélünk róla, de a szép arcz nyugodabb lett a szavaimra és egy fél óa múlva meg volt az az örömm, hogy Chaplinnéval oly vidáman láttam beszélgetni, midőn t ha a felelőmet elfelejtette volna.

Anyira sajnáltam őt, hogy életem feláldozásával fel tudtam volna szabadítani, készséggel adtam volna azt oda.

Jól emlékszem arra az estére. A kapitány és a főmérnök a hajó alján állottak, komolyan beszélgetve. Vanné, a kapitány felesége, Lesliené és Chaplinné egy kis csoportot képeztek.

En felolvasam nekik, de midőn sötétség borult a tengerre, letettem a könyvemet és beszélgetni kezdünk. — Vidám nevető hang tört meg az álmodozásunkat, Leslie Károly a feleségét kereste és midőn megtalálta, azzal vádolta, hogy elbújt előle.

Mi mindnyájan szerettük őket hallgatni. Még az öreg is fiatalnak érezte magát annak a szép fiatal párnak a kölcsönös odaadó szerelmét látva.

Leslie nem akarta megengedni, hogy a felesége az estéli levegőben a fedélzeten maradjon, mert egy kisse meg volt hülvé és velünk való vidám társalgás után lementek a kabinjukba.

Vanné megvetéssel nézett utánunk; aztán, felém fordulva azt mondá:

— Egy kis jótársaság mind a kettőnk, férj és feleségnek javára szolgál.

Ez az aszony mulattatott engemet. Használna kísérletei jó származásának és

fensőbbségének a kimutatására mindig élvezetet adtak.

— Azt gondolja kegyed, hogy nekik jó társaságra van szükségük? En azt gondoltam volna, hogy ők azt itten megtalálák.

— Ah, sir Gordon, ha mindnyájan olyanok volnának, mint ön és én! En a jó nevelésnek borzasztó hiányosságát látom mindenben, mi által egymás iránti szeretetüket kimutatják.

— Kegyed azt gondolja? — mondám könnyedén.

— Igen, sir Gordon, ön tudja, hogy én azt gondolom. En tudom, hogy ha Vann ur úgy viselne magát irányomban, nagyon rastelleném és haragudnám.

— Ugy érti, hogy ha Vann ur a Leslie uréhoz hasonló dallamos hangon „kedvesemnek“ szólítaná, vagy úgy tenne, mint ha egy óráig sem tudna kegyed nélkül élni?

Vanné még a piros festékén keresztül is elpirult.

— Sir Gordon, biztosítom őnt, hogy a Vaun ur eredményei ugyan azok, csak hogy ő sokkal jobban ösmer engem, mint, hogy azokat nyilvánosan mutogassa. Leslie ur igen csinos férfi, de, tudja — egy kisse neveletlen.

— Tehát kegyed minden érzelem kimutatását neveltelenségnek tartja?

— Oh igen, minden bizony! Az oly nagy illetenség! En ismerem a jó társaság szabályait; az atyám életében csak is azokat láttam.

Valamit mormogott a méssallencéről a mit nem hallottam és nem is kívántam hallani. A Vann ur alakjában, egy pohár keserű sört hozva a kezében, egy bosszuálló szellem jött a megmentéseimre. A szürkülésben nem vett észre engem és azt gondolta, hogy a felesége egyedül volt.

— Betti, mondá, nincs senki itten kö-

másodkarnagy, Oberti János a kolozsvári dalkör karnagya és Juhász János kántor. A választmány, mint olyat ki pályázó társai közül magasán kiválók Pap Mártont jelöli első helyen és mellette ajánlja megválasztására. Ezután dr. Menyhárt Gáspár ügyvéd indítványa következtében lelkes éljenések közt közfelkiáltással Pap Mártont választották meg első kántornak, kiből az egyházközség minden tekintetben kiváló és hivatott erőt nyert.

— **Panasz Hegedüs miniszterhez a kolozsvári légszuszgyár ellen.** Retentó uszortát fűz a kolozsvári légszuszgyár a közönségnek monopólium képen kiszolgáltatott világítási szerekkel. Eltekintve attól, hogy a légszusz egész Európában Kolozsvárt a legdrágább, a világítási felszerelések uszorára oly magas, hogy annak alulját a nagyobb fény kifejtésre kényszerített kolozsvári üzletemberek már alig képesek elviselni. Ime a számbeli adatok:

Berlinben egy Auer háló ára 9 $\frac{1}{2}$ kr. Kolozsvárt 70 kr. Berlinben egy Auer lámpa égője 45 kr. Kolozsvárt 4 ft. Berlinben egy bármely petroleum lámpára illeszthető spiritus égő 33 kr. Kolozsvárt 1 ft 05 kr. A kereskedők, ha ily olcsó árukat hozattak, beperelte őket a légszuszgyár és megbüntették. A kereskedők most arra kéri az iparkamara útján a kereskedelmi minisztert és a kereskedelmi muzeumot, hogy ennek az uszorának vessen véget s e súlyos bajt orvosolja.

— **Iparosok mozgalma.** A kolozsvári ipartestület építő iparosok szakszervezetének december 1-én tartott ülése, mint már jeleztük az egész kolozsvári iparos osztályban élénk visszhangra talált s közben a megindított akció napról-napra nő. Ma huszonkilenc építő iparos aláírásával az ipartestület elöljáróságához egy kérés adta, hogy mivel a december 1-én tartott gyűlés meghívójában, az alapszabályok utasítása ellenére, a szakszervezeti ülés tárgya nem volt jelölve, az elöljáróság utasítja a szakszervezetet újabb gyűlés összehívására, mert az aláírók az indítvány azon pontját, mely az építkezési vállalatoknál az ipartestület meghallgatását is kéri, különösen a kisiparosok szempontjából sérelmesnek tartják.

— **Hymen.** Szentkereszty György báró volt főispán, országgyűlési képviselő leányát, Emmát eljegyezt Göstonyi Tibor nagybirtokos.

— **Hilbi Gáll Domokosról.** Kis Küküllő vármegye érdemes alispánjáról téves információ útján azt a hírt írtuk, hogy betegsége folytán megválni készül állásától. Most biztos forrással arról értesültünk, hogy e hírelés nem felel meg a valóságnak, mert hálá Istennek H. Gáll Domokos alispán teljesen jól érzi magát s ezért nem is akar a közügyek teréről visszavonulni.

— **Sajtóhírb.** Bertha Mihály szombat a Közönség köréből című rovatban kiadott nyilatkozatában azt írta, hogy 6 90 frtra menő munkát kapott a r. k. státusz háza 6000 frtos szobrászati munkájából. Az összeg sedési hibából volt 600 forinttal kitértetve.

— **Ruha-kiosztás.** A „Rongyos-Egyet f. évi ruha-kiosztását december hó 2-án tartotta meg a városi milleniumi elemi iskolában, mely alkalommal városunknak 15 fiú és 12 leány iskolája részesült különféle ruha adományban. A 15 fiú iskola között kiosztott 130 drb. különféle fiú ruha, 180 pár uj eszima, a 12 leány iskola között pedig összesen 140 drb. különféle női ruha, 85 drb. kendő s 42 pár lábbeli. A kiosztott tárgyak értéke körülbelül 1000 ft. A kiosztáson gr. Lázár Istvánné alelnök is részt vett. Kérjük a nemes szívű adakozókat ne vonják meg továbbra sem e humanus egylettől kegyes adományait.

— **Az adventisták** tegnap délután 3 órakor újból összejöttek a kőmáli Szélefele házban, hogy meghallgassák Amerikából ideszakadt papjukat, ki a spiritizmusról tartott ezuttal prédikációt. Először a hívek harmonium kísérete mellett énekeltek egy éneket, mely után egy bizonyos ember felállván a katedrara, felolvasta a Farkas Sándorfele „Gyermek Lant Válaszok énekek” című könyvből a 13-ik éneket, melyet azután a hallgatóság állva énekelte. Ezután az énekvezető magyarul imát mondott s ugyanezt tette a pap is német nyelven. Majd megkezdte Ézsaiás könyvének alapján beszédét. Mondott egy mondatot németül, mit a tolmács rögtön fordított magyarra, de oly hűen hogy sok helyen épen e miatt nem lehetett érteni. A pap a spiritizmus történetét adta elő. A beszéd végével megint énekelte, melyet a pap kísért harmoniumon. A legközelebbi beszédet a pap kedden fogja tartani a hypnotizmusról.

— **Hírdetés.** Kolozsvár sz. kir. város házipénztárának a tisztviselői, valamint az alkalmazottak és szolgák nyugdíjalapjának, s végül a köztemető alapnak az 1900 évre készített költségvetési előirányzatait a sz. kir. város törvényhatósági bizottságának ez évi november hó 27 és 28-ig napjain tartott közgyűlésében a 374—375 kgyz. számok alatt megállapította. Ezen költségvetési előirányzatok a vonatkozó közgyűlési határozatokkal együtt az 1896. évi XXI. t. cz. értelmében a városház kiadóhivatalában (emelet 5. szám) nyolcz napra közszemlélre kitétetnek, azzal a figyelmeztetéssel, hogy ezalatt azokat bárki megtekintheti, s ellene 15 napon belül észrevételeit megteheti és írásban beadhajta. Tájékoztul megjegyezzük, hogy a házipénztár költségvetési előirányzata 1,630,644 k. 02. f. szükségeslettel állapított meg, ellenben bevételei 1,826,412 kr. irányoztatván, a hiány fedezésére 49 százalék pótdó adó állapított meg. Kolozsvár sz. kir. város tanácsától,

1899. évi december 1-én. Szvacsina Géza, polgármester.

— **Mizeriák a kolozsvári dolgozó házban.** A városi törvényhatóság figyelmét felhívjuk a városi dolgozóháza is. Bizottság felkutatása s alapos és gyökeres javítás a helyzetet itt is sürgős és szükséges volna. Mint halljuk, itt össze vannak zsúfolva a betegek az egészségesekkel, a jók a romlottakkal. Kolozsvárt az a hallatlan mizeria uralkodik, hogy betegápoló hely nincsen. Az elmebajosok megfigyelő intézete a városi fogda. A gyógyíthatatlan szegény betegek utolsó tanyája a fogda, minden berendezés, minden kezelő és ápoló személyzet nélkül. Egyik cellában egy turi oláh ember, mint elmebajos, nadrág és más alsó ruha nélkül, tolvajok, czellengők és gyerekek társaságában fekszik.

Egy másik osztályban egy örült asszony fekszik a földön. Mellette több rovvott multu nő. Egy következő szobában sok czellengő nő között egy jó képű fiatal udvarhelyi székegy leány, ki már háromszor követelt el öngyilkossági kísérletet és most megfigyelés végett ide tették, hogy tanuljon el minden rosszat e cella romlott lakóitól. Egyebütt számára hely nincsen. A helyiségekben nagy tisztaság és hideg uralkodik, a mi a hiányos öltözetű betegek nézve az emberszeretet érzésével nem egyeztetelhető össze. Különben ha nem akarjuk, hogy ránk süssék, hogy a humanizmust csak az ajkunkon gyakoroljuk, a szegények háza mellett a dolgozó házi mizeriákat is azonnal el kell enyésztesni. Rendezzen be a város egy két megfigyelő szobát az elme gyógyintézet közelében, a másnemű betegek részére pedig gondoskodjék ápoló helyről, mert testi, lelki és erkölcsi betegségben és hibában szenvedőket egy cellába zárni, sem a humanizmus, sem a rend szempontjából nem szabad. És ezzel mielőbb jöjjünk rendbe, hogy jogunk legyen szeretetházzal, vakok intézetével is azután foglalkozni.

— **Felolvasás.** A kolozsvári ipari segédmunkások részére évenként rendezett téli felolvasási ciklus során tegnapi dr. *Sebehy* Ákos a polgári iskola jeles igazgatója tartott igen érdekes előadást a „Magyar szent koronáról”. Rendkívül érdekes és tanulságos fejtegetéseit, a nagyszámú közönség különös érdeklődéssel hallgatta, s a felolvasót lelkes óváziókban részesítette.

— **A házfőnök névnapja.** Kozár Ferencz r. kath. főgymnasiumi tanár, a kolozsvári kegyesrendiek társházának minden körben méltán becsült főnöke tegnap ünnepelte a névnapját. Ez alkalomból első sorban a rend társai jelentek meg őszinte szerencsekívánataikkal, majd a barátok és a kiváló férfiú tisztelői keresték föl jókívánataikkal. A tanulóifjúság is kifejezést adott szeretett tanáruk iránt érzett igaz rokonszenvenyükhöz.

— **Beteg igazgató.** Dr. Erdélyi Károly, a kolozsvári r. kath. főgymnasium nagy tudományú igazgatója — mint részvétellel értesültünk — szombaton reggel óta súlyos betegben fekszik a főgymnasiumban lévő lakásán. A köztisztvisletben álló férfiut tüdő gyuladás támadta meg. Kezelő orvosai remélik, hogy ha más komplikáció is nem járul a bajhoz, a beteg kiépüli súlyos baját, a mit mindenki óhajt.

— **Megrendítő tragédia** történt e hó 2-án kora reggel itt Szászváradon. Ugyanis kora hajnalba az ottani szász papné felakasztotta magát — mit férje Suszter János szász pap reggel meglátott, magát azonnal agyonlőtte. Most mindkettő halva fekszik a ravatalon. A pap levelet hagyott maga után. Az ok régi keleti és folytonos családi kelemetlenségekben keresendő.

— **Katonazene.** Pfersi Fereucz pilzeni sörösanokában holnap este katonazene lesz.

Jótekonyság.

A kolozsvári kömüves segédek Dalárdája alapja javára a következő adományok lettek beküldve: Kolozsi Nagy Ferencz építő mester 20 ft, Bagasi Ferencz építő mester 10 ft, Ádám Mihály építő mester 10 ft, Pataki András 5 ft, Veisz Lajos egy biliárd asztal eladásánál 10 ftot ajándékozott. Fogadják a nemes adakozók ez uton is a szakegylet leghálásabb köszönetét.

Stekkel József, egyleti elnök.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósításait és sürgöny-leveleit.)

Gróf Apponyi megszavazza a kvótát.

Budapest, decz. 4.

Apponyi Albert gróf nyílt levelet intézett választóihoz, melyben kifejti, hogy bár ma sem változott az a nézete, hogy a kvótafelemlés az objectív igazság alapján nem indokolt, mégis kénytelen elismerni, hogy a viszonyok fejlődése folytán a kvótajavaslat elfogadása, a

kvótának 3%-kal való fölemelése politikai szükségé vált.

Az eddigi kvóta fentartása oly pozíció, melyet a nemzet — nem a mostani kormány hibájából — már elvesztett.

Kifejti ezután, hogy a Bánffy-kormány a kvótaemelést mellett csinált és csináltatott hangulatot, a közvélemény közönyével nézte, míg odaát Ausztriában minden eszközzel azt a meggyőződést tudták keltetni, hogy az ő kvótájuk leszállítása jogos. Az erőviszonyok ilyen alakulása mellett csatákat nyerni nem lehet.

A kvótát királyi döntéssel megoldani: csak ideiglenes döntés lett volna. Nekünk végleg meg kellett oldanunk.

Motiválja ezután a tisztességes beke feltételeit, ezek azok a pontok, melyeket a béketárgyalások folyamán a kiegyezésbe bevettek. Majd így folytatja:

Vagy elfogadjuk az alku után megállapítható kvótát, vagy még tovább kell huznunk az ügyet, úgy, hogy utóbb kénytelenek lettünk volna megviselve beleegyezni a magasabb kvótába.

A fölemelt kvóta elfogadása tehát mellőzhetetlen politikai szükség.

Kijelenti, hogy ez alapon köteleltsége megszavazni a kvótát, de másrészt támogatnia kell ezt a kormányt, mely ezt a kinos helyzetet nem teremtette.

Igy végzi: Gondos és alapos megfontolás után elném világos látását követve, a közélet azon erkölcsi felfogásának alapján, mely negyedszázados politikai pályám vezérszavára volt, arra határozom magam, hogy a kvótajavaslatot megszavazom.

A háború sebesültjei.

London, decz. 4.

Las Palmas (Kanári szigetek), sürgönyzik:

A „Sumatra” angol gőzös, mely Dél-Afrikából angol sebesülteket hoz, ide érkezett.

A sebesültek igen szomorú hatást keltenek. A legtöbb nagyon levert és mély szánalmat kelt. Sokan megvannak csonkítva és a katonai szolgálatra többé nem alkalmasak. Az angol tiszek egyike egy újságíró előtt kijelentette, hogy a veszteségek mindkét részről igen nagyok, de az angolok vesztesége nagyobb.

A háború.

London, decz. 4.

A „Natal Mercur” távirata szerint a burok a régi hadállásukba visszavonulnak és az összes haderők Grobler Kloof mögé sorakozik.

Minden jel arra mutat, hogy megakadályozzák az angoloknak a Tugek folyón az átkelést.

A szathmári diák gyilkosa.

Szathmár, decz. 4.

Papp Zoltán elzúllott napidíjas, felhagyott eddigi tagadásával és bűnét megvallotta.

Elmondta, hogy az áldozat bátyjával Papp Bélával szövetségelt, a tizenhat esztendő diák meggyilkolására.

Ketten felbérelték Papp Béla juhászát, ki aztán november 18-án délután tervüket végrehajtotta.

A juhászt a csendőörök ma d. u. már elfogták.

Ma kimentek a csendőörök Szentmártonba, hogy letartóztassák Papp Bélát is.

A sötét tragédiában az egész megye részvéte Papp Gyula udvari földbirtokos felé fordul.

A boldogtalan ember szinte egy időben vasztette el három fiát.

Egyiket agyon lötték, a másikra a törvény tetle a kezét, a harmadikat pedig tul a tengeren, az Újvilágba üzte könnyelműsége.

A kormánypárt értekezlete.

Budapest, decz. 4.

A Széll kabinet megalakulása óta még nem volt a kormánypártnak a tegnapi estéhez hasonló nagyfontosságú és annyira látogatott értekezlete.

A megnyitói előadói ismertetés után nagy szenzáció keltett a gróf Apponyi beszéde.

Mindjárt a beszéd kezdetén kijelentette, hogy a kvótajavaslatot megszavazza sőt védelmére esetleg a Házban is felszólal.

Apponyi Albert gróf után Széll Kálmán miniszterelnök tartott védő beszédet a kvóta mellett.

Figyelmet keltett beszédének különösen az a passusa, a melyben azt hangoztatta, hogy rá egyáltalában nem volt befolyással az, hogy mi történt, vagy nem történt ő előtt, hogy milyenek is voltak az ante-acták.

Nem terjesztette volna elő a javaslatot, ha nem volna mélyen meggyőződve róla, hogy az adott viszonyok között jobb alku nem köthető.

Ezután következett az értekezlet drámai része.

Horánszky Nándor kijelentette, hogy ethikai solidaritásban áll azokkal, kik elfogadják a kvóta javaslatot.

A maga előző akciójára való tekintettel azonban és annak megláthatósága érdekében tartózkodnia kell a Házban a szavazástól.

Ugyanilyen kijelentést tett Enyedi Lukács is utalva arra, hogy mindig elene volt a kvóta emelésnek, míg fennáll Ausztriával a gazdasági közösség.

Pulszky Gusztó pedig nagy kegyesen azt jegyezte meg, hogy a párt senkitől sem kívánja meggyőződésének feláldozását, hanem beéri azzal, ha a szavazástól tartózkodnak.

Élénk ellentmondásokat, sőt visszataszítást keltett az értekezlet tagjainál, Pulszky beszéde különösen a volt nemzeti pártiak, a Tisza klikknek kezét látták benne és célzatot arra, hogy éljenek a távolmaradás jogával, a mit aztán felhasználhattak volna annak demonstrálására, hogy a volt nemzeti pártiak mennyire megbízhatatlan támasz-telek a Széll kabinetnek.

A nemzeti pártiak szerint ily intrika lappangott Pulszky szavai mögött s egymásután kértek szót Ivánka és Szentiványi Árpád, hogy kijelentsék, miként nem élnek a Pulszky által adott joggal, mert bár mindig ellene voltak a kvótaemelésnek, mégis megszavazzák a kvótajavaslatot.

Megszavazzák különösen azért, mert teljes bizalommal vannak a kormány iránt, melynek mint Szentiványi magát kifejezte, még érdemül lehet felhozni azt is, hogy egyrészt lealkudott az előbb megszavazott kvótából.

Demkő Pál azt kívánta, hogy tegyék pártkérdéssé a törvényjavaslat elfogadását.

Heltai Ferencz pedig azzal állott elő, hogy ő nem tartja jogszerűtlennek a kvótaemelést.

Erre a nagy mondasra még a legdühösebb mameukok is összenéztek. Heltait ez nem hozta ki a sodrából, hanem tovább beszélve, kijelentette, hogy ő azt hiszi, hogy a párt nagy többsége is az ő álláspontján van. Ezután a párt elfogadta a javaslatot.

Országgyűlés.

Bpest, decz. 4.

A képviselőház mai ülésén Neményi Ambrus ajánlta elfogadásra a kvótajavaslatot.

Midőn bsszélni kezdett, a szélsőbaloldalon nagy zaj támadt.

Neményi előadó türelmet kér.

Pichler: türelem, öt milliót ér.

Perczel: a képviselő ur közbeszólásai pedig semmit sem érnek.

Zajos derülség.

Kubik: ne vicceljen ilyen komoly dologból.

Elnök: Kubik Béla urat rendre utasítom.

Vége Neményi szóhoz jut s hosszasán fejtegeti a pénzügyi bizottság álláspontját.

Végül ajánlja a javaslat elfogadását.

Hoch, dreimal hoch, zug a baloldal.

Disznóság ilyen beszédet elmondani, kiáltanak.

Kossuth Ferencz részvétét fejezi ki az előadó gyászbeszédéhez.

Kijelenti, hogy a szélsőbal soha semmi féle kvótát nem szavaz meg.

Jogunk volna, ugymond, függetleneknek lenni, de a jobboldal elpazarolja ősi függetlenségi jogunkat.

Részletes statisztikai adatokkal mutatja ki a kvóta emelés jogosulatlansá-

gát, mire a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Első sorban, tekintve, hogy a közösügyek, költségek létezése össze nem egyeztetelhető a magyar állam-eszmével és hogy ennél fogva a közös költségekhez való hozzájárulásnak bármilyen aránya beleütközik az ország természetes jogaiba, mely jogot a független állami lét teljes épsége képezi, tekintve továbbá, hogy e természtes jog bármilyen ellentmondó törvények dacára mindig létezik és létezése meg nem semmisíthető, semmi törvény, semmi alku által:

mondja hi a Ház, hogy a közösügyes költségeket nem tartja összeegyeztelhetőnek az önálló magyar államának létezésével és hogy e költségekhez ezentul hozzá járulni semmi arányban nem szándékoztak, de utasítja a kormányt hogy a pragmatika szánkezióból eredő kölcsönös védelmi kötelezettség teljesítését biztosítja és teljesen önálló rendelkezésekre vonatkozólag nyujtson be haladéktalanul törvényjavaslatot s másod-sorban, a mennyiben ezen hazafias köteletségének azonnali teljesítésében a fönnálló törvények hátráltatnak, addig is, míg e törvények eltörlésére a szükséges lépések megtehetők lennének, a képviselőház elhatározza, hogy az eddigi fizetett kvótát semmi esetre sem emeli.

Hosszantartó taps és helyeslés.

Ezután Széll Kálmán miniszterelnök felett Barabás Béla a Hier ügyében tett interpellációjára.

Kijelenti, hogy a hadügyminiszter azért rendelte el, hogy csak németül jelentkezhetni, mert a különféle jelentkezés a hadsereg egységét támadja meg.

Kéri válaszáat tudomásul venni.

Barabás Béla nagyhatású beszédben felelt.

A választ sem ő sem pártja nem veszi tudomásul.

Viharos taps és éljenzés a baloldalon.

Széll felál Hoch! éljen Barabás felkiáltások! Széll beszélni akar, de folyton kiabálnak, úgy hogy egy szavát sem lehet érteni.

Kubik: Menjen Bécsbe miniszterelnöknek!

Rátkay: A magyar miniszterelnök védje meg a magyar nyelvet.

Justh: nem méltó helyére.

Hentaller: kikell majd tánczoltatni ezt is innen.

Széll alig ejtett ki egy szót, azonnal lezúgtak.

Végül névszerinti szavazást kértek.

Horánszky igennel szavazott.

Tüntetés.

Budapest, decz. 4.

Az országgyűlés után a műegyetem előtt nagy tüntetés volt.

A rendőrség szétverte.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Az

5-ik Osztálysorsjáték

december 13. és 14. húzásához eredeti vétel sorsjegyek kaphatók a

MAGYAR LESZÁMITOLÓ

ÉS

PÉNZVÁLTÓBANK

Erdélyrészi fiókosztályánál

Kolozsvárt, Belközép-utca 8.

Főnyeremények:

70 000 korona.	
25 000 "	
10 000 "	
5 000 "	

2-4

Köszönetnyilvánítás a kolozsvári biz-

tosító intézetek tisztviselőinek!

Ezen uton mondok hálás köszönetet elhunyt férjem nemeselelő és nagyrabecsült kártársainak, kik a végtszetelettel való részvételük, közreműködésük és koszoruik által özvegyi bánatomat enyhíteni igyekeztek.

Kolozsvárt, 1899 decz. 3-án.

Özv. Éder Mátyásné.

Sz. 6888—899.

1158. 3—3

Pályázati hirdetmény.

A M.-Valkó székhelyi rendszerezett m.-valkói körorvosi állomás, melyhez M.-Valkó, Derite, Erdőfalva, O.-Bikal, Bedecs, M. és O. Gy.-Monostor, K.-Ujfalu, Keleczel, N.-Kalota, Bocs, Bökény, Incsel, Meregyő és Retyiczél községek, valamint az egyes községekhez tartozó havasrészek tartoznak — lemondás folytán üresedésbe jöven, annak betöltése céljából pályázatot nyitok.

Ezen körorvosi állomás 500 frt évi fizetés, 200 frt utazási átalány, 100 frt lakpénz és a megállapított levő vényírás és látogatási díjakkal van javadalmazva — a betegek látogatása és ki- szállások alkalmával azonban fuvardíj nem számítható fel.

Pályázni kívánókat felhívom, hogy az 1876. évi XIV. ztc 143. §-ban foglalt minősítvényt, eddigi alkalmaztatásukat, valamint a rományelvben való jártasságot igazoló bizonyítványt felereselt pályázati kérésüket hozzám december 20-ig adják be.

A választás december végén fog megtartatni.

A járási főszolgabírótól.

B.-Hunyadon, 1899 évi november 28-án.

Kertész,
főszolgabíró.

1977—1899. m. sz.

1162. 3—3.

Hirdetmény.

A Patai törvényhatósági utkavicsolására szükséges 300 halom vegyes bányakavics és 66 halom rostált kavics és a sóskuti ut kavicsolására szükséges 180 halom vegyes bányakavics szállításának biztosítására a városi mérnöki hivatalban folyó évi december hó 5-én délelőtt 10 órakor írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Versenyezni kívánók 50 kros blyeggel ellátott ajánlataikat a városi mérnöki hivatalhoz az irt időre adják be.

Az ajánlatban kitéendő, hogy vállalkozó a feltételeket ismeri; és magát azoknak aláveti.

A feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1899 november 30.

Kolozsvár sz. kir. város mérnöki hivatala.

Sz. 875—99.

1170. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvár-városi kir. járásbírósz 1899 évi VII. 548—1. számú végzése következtében dr. Sommer Leopold bécsi ügyvéd által képviselt Johann Otto Becher ing javára Polcz Albert kolozsvári lakos ellen 19 forint 95 kr. s járuléka erejéig 1899 évi áfús hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 2000 forintra becsült következő ingóságok u. m. 2 gyorssajtó gép nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-városi kir. járásbírósz 1899. évi VII. 548.2 sz. végzése folytán 19 forint 95 kr. töké-követelés, ennek 1898. évi szeptember hó 16. napjától járó 6 százalékos kamatai; és eddig összesen 13 frt 66 krosban bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, főté 2. sz. a végrehajtás szünetelt nyomdájában leendő eszközölésre 1899 évi december hó 11. napjának délután 3 órája határidőül kitűztetik, és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-sa értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi nov. hó 25. napján.

Dupschek Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 1821—99.

1171. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó hivatalból ezenel közhírré teszi, hogy a bécsi Leopoldstadti es. kir. járásbírósz C. v. IV. 922—99 és a budapesti VII—X kerületi kir. járásbírósz 1899. évi Sp. VI. 1682. számú végzésével hivatalból képviselt Max et Rudolf Eibensitz Sigmund Eibensitz Söhne és Magyar biscuit és csokoládégár felperekek részére Tauffer János alperes ellen 35 frt 26 kr. 466 frt 05 követelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől folyó év szeptember hó 18. napján lefoglalt és 918 forintra becsült ingóságokra a kolozsvár-városi kir. járásbírósz V. I. 1219—1899. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Kolozsvárt, óvár bá-tya-utca 2. sz. házban megkezdve és folytatva főté 14. szám alatti czukrász üzletében leendő megtartására határidőül 1899. évi december hó 5. napján délelőtt 10 órája tűztetik ki mikor a bíróságlag lefoglalt butorok, egyéb lakás felszerelések, üzleti alvanyok, különféle italok, csapotok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek — készpénzfizetés mellett — szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna; és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

Végre kötelesek a bíróságok az 1881. évi LX. t.-cz. 112. §-sa értelmében azon követelési összeget, melyre törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdése előtt alólírt kiküldöttnek szóval vagy írásban bejelenteni.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi november hó 14. napján.

Ligeti József
kir. bírósági végrehajtó.

Eladó tej.

A m. kir. gazdasági tanintézet tehenészetéből naponta kiadható 40—100 liter tehéntej átvételére vállalkozó kerestetik.

Írásbeli ajánlatok, egy liter tej árának feltüntetésével, a tanintézet igazgatóságához adandók be. A kötendő szerződés feltételei ugyanott, valamint a gazdasági intézői irodában megtudhatók!!

1172. 1—2. **M. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.**

A „Duna” biztosító társaság

helybeli főügynökségénél

kereskedelmi iskolát végzett fiatal ember azonnali belépésre

állást nyerhet.

Kellően felszerelt folyamodványok személyesen nyújtandók be.

Német levelezésben jártasok előnyben részesülnek.

1160. 2—3.

Eladó hizott sertések!

A m. kir. gazdasági tanintézet hizott sertéseinek ára élő-suly kilogrammonként — 12 órai koplalás után mázsalva, — 36 (harminczhat) krajczár, minden levonás nélkül. Perzselésre szalmát és házhoz szállításra fuvarát ingyen ad a tanintézet, hentes azonban a vevő tartozik küldeni és a leölés ideje 24 órával előbb bejelentendő. Megrendeléseket elfogad a tanintézet gazdasági intézősege.

1173. 1—2. **M. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.**

Eladó malom.

Uj, szabadalmazott **gátnélküli**, 6 kövű és 72 lőerejű malom, Karácsonfalva m. á. v. állomástól egy kilométer távolságban, a mellette levő 40 hold birtokkal együtt — a tulajdonos elhalálózása miatt — könnyű fizetési feltételek mellett,

szabadkézből eladó.

Czim: özv. **Vlasza Emilné** Balázsfalván. 1169. 1—3

Elismert kiváló jó minőségűknél fogva legnagyobb elterjedtségnek örvendenek

Gróf Keglevich István utódai promontori cég

cognac-ja.

Bevásárlásoknál kéretek ezen cég teljes szöveg-re figyelemmel lenni, hogy esetleges hamisítványoktól őrizkedhessünk.

Az *, **, ***, Extra, **** és V. S. O. (fine Champagne d' Hongrie) jelzéssel ellátott gyártmányok mindenütt kaphatók. 1029. 1—6

Igen sok külföldi, francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva **fiatalemberek** részére **csőbántalmak** és **folyások ellen.**

Mindazon esetekben, a hol Santa-olaj használata orvosilag javasolva van, a **legcélszerűbb és legjobb a**

Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet indiai **Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.**

Egy üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz”, Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. szám. 975. 9—40

Cs. és kir. udvari-szállító.

Teutsch-féle borok.

Fehér és vörös **ERDELYI** asztali borok literes palackokban, Fehér és vörös **ERDELYI** pecsenye és esemege borok bout eliákban kaphatók:

Kolozsvárt, SEGESVÁRY és TÁRSAI-nál.

Brassóban: **Hessheimer J. L. és A., Zintz H., Harth K., Müller Gy., Petersberger H.,**

Köhalom: **Falk Károly, Tomp József,**

Sepsi-Szent-Györgyön: **Gyárfás A., Leonhardt és társa,**

Parajdon: **Czodi Számi,**

Cs.-Szereda: **Jakab és társa,**

Sz.-Udvarhely: **Gál János, Farczádi K. K., Máthé S. utóda,**

Gy.-Szent-Miklós: **Keresztes Gerő,**

M.-Vásárhely: **Eckwert József,**

Sz.-Régen: **Róth Vilmos,**

Beszterczén: **Schmidt A., Fleischer testv.,**

Deesen: **Rehák Ágoston,**

Gyulafehérvárt: **id. Misselbacher J. B.,**

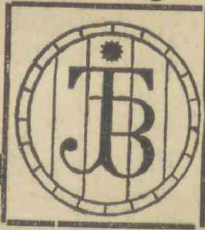
Szászvároson: **Zobel M. G.,**

Piskin: **Zeidner Gusztáv,**

N.-Szeben: **Billes Jánosnál.**

1149. 2—5.

Dugaszba égetett védjegy.

Nagy karácsonyi játékaru kirakat.

Lakatos József

koronás áruházában, Belközép-utca 13--15. sz.

Tisztelettel felhívom mindazon gyermekszerető szülők figyelmét, kik mielőtt még elhatároznák, hogy **játékarut** hol vagy kinél fognak beszerezni, előbb

a koronás áruház játékosztályát

megtekinteni sziveskedjenek.

Ez alkalomra egészen elkülönített helyiségben kitéve árákkal vannak a játékaruk kiállítva, a mi a tisztelt vevő közönség nagy kényelmére szolgál.

Esedezem becses pártfogásért

kiváló tisztelettel

Lakatos József

koronás áruház tulajdonos.

Belközép-utca 13—15. szám.

Koronás áruház játékosztálya Belközép-utca 13—15.

Pilseni nagy sörcsarnok!

„Pilseni ősforrás.”

Italok árjegyzéke:

Egy pohár pilseni sör	—	—	—	—	—	11 kr.
Egy Kórsó pilseni sör	—	—	—	—	—	19 kr.
Egy palack sör	—	—	—	—	—	22 kr.

Fehér borok:

Egy liter badacsonyi karczos	—	—	—	—	—	50 kr.
Egy liter asztali	—	—	—	—	—	50 kr.
Kittinó asztali gróf Teleki pinczejéből Czelnán	—	—	—	—	—	60 kr.
Egy liter kőver szőlő gróf Teleki pinczejéből Czelnán	—	—	—	—	—	80 kr.
Erdélyi Risling	—	—	—	—	—	80 kr.
Egy liter Ráczmörös	—	—	—	—	—	60 kr.
Egy liter székely Schiller	—	—	—	—	—	80 kr.

Borok utcára kimérve literenként 2 krral olcsóbban számíttatnak.

Tisztán kezelt boraimért mindenkor felelek.

N. érd. közönség becses pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Pferschy Ferenc,

vendéglős.

1148. 2—5.

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főté 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és dívat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

257.477—x.)

Sárga János ékszerész és órák Kolozsvárt,

Üzlet: Wesselényi Miklós-utca 11. sz. Műhely: Szép-utca.

Készít ékszereket a legszebb kivitelben.

Nagy raktár a legujabb- és legizlésebb ékszerekből, ezüst-nemüekből, arany- és ezüst, acél órákból, valamint fali inga és ébresztő órákból.

Megvesz a teljes értékben arany és ezüstnemüket, vagy új áruval becsérél.

Ékszer- és órajavítások pontosan jótállás mellett!

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve!

18 karatos finom arany jeggyűrűk.

1122. 11—100.

Ny. Magyar Mihály „Ellenzék” nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utca 33. sz. alatt. Telefonszám 283.